

22.2.2017

Rudus Oy
PL 49
00441 HELSINKI

Viite
Ympäristövaikutusten arviointiselostus, saapunut 24.10.2016

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, SIPOON BASTUKÄRRIN KIVIAINESTOIMINTA

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Rudus Oy on 25.2.2015 saattanut vireille Sipoon Bastukärrin kiviainestointien ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Uudenmaan ELY-keskus on antanut arviointiohjelmasta lausunnon 28.5.2015. Arviointiohjelman ja siitä annetun lausunnon pohjalta laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus on toimitettu Uudenmaan ELY-keskukseen 24.10.2016.

Arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot suunnitellusta hankkeesta ja sen toteutusvaihtoehdoista sekä niiden arvioiduista ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Rudus Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilöinä ovat Liisa Suhonen ja Tuomas Laiho. Arviointiselostuksen on laatinut konsulttitoimeksiantona Ramboll Finland Oy, jossa yhteyshenkilöinä ovat Antti Lepola ja Jaana Huuhko. Ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ELY-keskus, jossa yhteyshenkilönä on Leena Eerola.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Sipoon kunta on asemakaavoittamassa Bastukärrin työpaikka-alueen laajennusta. Hankealue sijaitsee Sipoon keskustasta noin kuusi kilometriä länteen alueella, johon on rakentumassa ja osittain jo toteutunut Freeway Logistic City -työpaikka-alue. Hankealueen pohjoispuolella

Lasku hankkeesta vastaavalle 11 000 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä.

kulkee Keravantie (maantie 148), eteläpuolella Jokivarrentie (maantie 1521) ja länsipuolella Vanha Lahdentie (maantie 140).

Bastukärrin alueen rakentaminen edellyttää louhintaa ja tasausta. Rudus Oy:n suunnittelema hanke sisältää kalliokiviaineksen ottoa ja käsittelyä, hankealueelta kuorittujen pintamaiden ja puhtaiden, rakentamiseen kelpaamattomien maa-ainesten sijoittamista sekä kiviaineksen kierrätystoimintaa. Kiviaineksen ottotoiminta ja maanvastaanottotoiminta kestäisivät arviolta useita kymmeniä vuosia.

Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 100 hehtaaria, josta suunniteltujen kiviainesottoalueiden pinta-ala on vaihtoehdosta riippuen 70–94 hehtaaria. Alueelta saatavissa olevan kiviaineksen määrä on vaihtoehdosta riippuen noin 11–33 miljoonaa kiintokuutiometriä, vuosittaisen ottomäärän ollessa lähitulevaisuudessa keskimäärin 1 miljoonaa tonnia (enimmillään 2 miljoonaa tonnia).

Maanvastaanottoa toteutetaan vaihtoehdosta riippuen 13-37 hehtaarin alueella, maantäyttömäärien ollessa vastaavasti noin 3-29 miljoonaa kuutiometriä. Vuosittainen maanvastaanoton määrä on keskimäärin 0,5 miljoonaa tonnia ja enimmillään 1 miljoonaa tonnia. Maa-ainekset ovat alueelta poistettuja pinta-/irtomaita, mutta hankkeessa varaudutaan otamaan vastaan myös puhtaita maa-aineksia alueen ulkopuolelta.

Arvioinnissa tarkastellaan myös kierrätysbetonin ja muualta tuotavan raaka-ainelouheen käsittelyä. Vuosittaisen vastaanotettavan kierrätyskiviaineksen määrä on noin 100 000 tonnia. Raaka-ainelouheen osalta varaudutaan keskimäärin 500 000 tonnin käsittelyyn vuodessa (enimmillään 1 miljoonaa tonnia).

Hankealueeseen kuuluvat osa-alueet B, C ja F. Osa-alue B sijoittuu osittain Bastukärr I asemakaava-alueelle ja osittain kaava-alueen ulkopuolelle. Osa-alue C sijoittuu kokonaan Bastukärr II:n asemakaavoitettavalle alueelle ja osa-alue F sen eteläpuolelle kaavan ulkopuolelle. Hankealue on rakentamatonta metsä- ja kalliialuetta, osa metsäalueesta on avohakattu. Hankealueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on haja-asutusta lähimmillään noin 260 metrin etäisyydellä. Pohjois-Nikinmäen asutusalue sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä.

Hankkeen vaihtoehdot

Arviointiin liittyvissä selvityksissä todettiin hankealueella luontodirektiivin liitteen IV a lajeihin kuuluvan kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, jotka ovat luonnonsuojelulain 49.1 §:n mukaan suojeltuja. YVA-menettelyn aikana hankkeen vaihtoehtoja kehitettiin ja louhintajärjestystä muutettiin ottaen huomioon kirjoverkkoperhosen suojelukeinot. Arvioitaviksi laadittiin vaihtoehdot VE 3, VE 4 ja VE 4+.

Vaihtoehto VE 3

Hanke toteutetaan Bastukärr I vahvistetun ja Bastukärr II asemakaava-luonnoksen mukaisesti ottaen huomioon kirjoverkkoperhosen esiintymät. Hankkeeseen kuuluu maantäyttöä asemakaavojen mukaisilla EV-alueilla (meluvallit). Louhinnan ja maantäytön lisäksi vaihtoehtoon on suunniteltu

kierrätysbetonin käsittelyä ja varastointia. VE 3 ei sisällä raaka-ainelouheen vastaanottoa ja käsittelyä.

Kiviainesten ottoalueiden koko on yhteensä noin 70 hehtaaria ja ottomäärä noin 11 miljoonaa kiintokuutiometriä. Maantäyttöalueiden pinta-ala on yhteensä noin 13 hehtaaria ja täyttöjen tilavuus yhteensä noin 3,0 miljoonaa kiintokuutiometriä. Vastaanotettavan kierrätysbetonin määrä on 100 000 tonnia vuodessa ja suurin varastointimäärä 300 000 tonnia.

Vaihtoehto VE 4

Vaihtoehdossa VE 4 hankealueeseen kuuluu VE 3:n mukainen alue ja lisäksi Bastukärr II asemakaavaluonnoksen eteläpuolella oleva osa-alue F. Louhinnan jälkeen ja sen aikana osa-alueelle F on suunniteltu maantäyttöä. Louhinnan ja maantäytön lisäksi osa-alueella C on suunniteltu kierrätysbetonin käsittelyä ja asemakaavan ulkopuoliselle osa-alueelle F raaka-ainelouheen käsittelyä sekä varastointia.

Louhittavien alueiden koko on yhteensä noin 94 hehtaaria ja ottomäärä noin 14 miljoonaa kiintokuutiometriä. Maantäyttöalueiden pinta-ala on yhteensä noin 37 hehtaaria ja täyttöjen tilavuus yhteensä noin 10 miljoonaa kiintokuutiometriä. Kierrätysbetonin käsittely toteutetaan kuten vaihtoehdossa VE 3. Osa-alueella F vastaanotettavan ja käsiteltävän raaka-ainelouheen määräksi arvioidaan enintään noin miljoona tonnia vuodessa ja keskimäärin noin 500 000 tonnia vuodessa.

Vaihtoehto VE 4 +

Vaihtoehtoon VE 4+ kuuluu VE 4:n mukainen toiminta ja louhinnan syventäminen osa-alueella F.

Louhittavien alueiden koko on yhteensä noin 94 hehtaaria ja ottomäärä noin 33 miljoonaa kiintokuutiometriä. Maantäyttöalueiden pinta-ala on yhteensä noin 37 hehtaaria ja täyttöjen tilavuus yhteensä noin 29 miljoonaa kiintokuutiometriä.

Vaihtoehto VE 0 +

Vaihtoehdossa VE 0+ Bastukärr II asemakaavaluonnoksen mukaista teollisuusaluetta ei toteutettaisi nykyisten suunnitelmien mukaisesti Freeway Logistic City -työpaikka-alueen laajenuksena.

Vaihtoehto VE 0 + sisältää ainoastaan osittain jo toteutetun louhinnan loppuunsaattamisen osa-alueen B länsiosassa Bastukärr I asemakaavan T-alueella. Vaihtoehtoon ei sisälly maanvastaanottoa, kierrätysbetonin eikä raaka-ainelouheen vastaanottoa ja käsittelyä.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hanke-luettelon kohtien 2 b, 11 b ja 11 d perusteella.

Kohdan 2 b mukaan YVA-menettelyä sovelletaan kiven, soran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivualan pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

Kohdan 11 b mukaan YVA-menettelyä sovelletaan muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden polttolaitoksiin tai fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

Kohdan 11 d mukaan YVA-menettelyä sovelletaan muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden, yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikkoihin, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Hanke liittyy Bastukärin työpaikka-alueen asemakaavoitukseen ja rakentamiseen. Alueella kulkee myös maakaasun siirtolinja. Hanke ei suoranaisesti liity muihin lähialueen hankkeisiin.

Arviointimenettelyn liittyminen muihin menettelyihin

Toiminta edellyttää maa-ainesten ottolupaa ja ympäristölupaa. Toimivaltainen viranomainen on maa-aineslain 4 §:n mukaan Sipoon rakennus- ja ympäristövaliokunta (maa-aineslaki 7 §) tai Etelä-Suomen aluehallintovirasto AVI (ympäristönsuojelulaki 34 §, 47 a §), jos ympäristölupa-asia on AVIn toimivallassa. Maa-aineslupa ja ympäristölupa on käsiteltävä ja ratkaistava samalla päätöksellä (maa-aineslaki 4 a § ja ympäristönsuojelulaki 47 a §).

Maankaatopaikalle tarvitaan ympäristölupa (ympäristönsuojelulaki 27 §). Toimivaltainen viranomainen on Sipoon rakennus- ja ympäristövaliokunta (VNA 713/2014 2 §:n kohta 12 a), jos läjitettävä määrä on alle 50 000 t/a tai Etelä-Suomen aluehallintovirasto, jos läjitettävä määrä on yli 50 000 t/a (VNA 713/2014 1 §:n kohta 13 e).

Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain 3 luvun 2 §:ssä mainittuja muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä vesilain mukainen lupa.

Hankeeseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

Kiviainesten ottamistoiminnan yhteydessä muodostuvalle kaivannaisjätteelle on laadittava kaivannaisjätteitä koskevan Valtioneuvoston asetuksen (379/2008) mukainen jätehuoltosuunnitelma, joka liitetään ympäristölupahakemukseen.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) mukaiset kivenoton ja kiviaineksen jalostustoiminnan infrastruktuurin rakentamiseen tarvittavat rakennus- tai toimenpideluvat käsittelee kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Maakaasun käsittelyn turvallisuusasetuksessa (MKA 551/2009) säädetään muun muassa louhinta- ja räjäytystöiden suorittamisesta maaka-

suputkiston läheisyydessä. Lupahakemukset ja vaadittavat suunnitelmat toimitetaan Gasum Oy:lle.

Mikäli hankealueelta havaitaan merkkejä mahdollisista muinaismuistolain (295/1963) mukaisista muinaismuistoista, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon.

YVA-lain mukaan hankkeelle ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin yhteysviranomaisen on antanut arviointiselostuksesta lausunnon ja YVA-menettely on päättynyt. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseksi arviointiselostuksen laadintavaiheessa 25.11.2015 pidettiin yhteisneuvottelu, johon osallistuivat toiminnanharjoittajan, konsultin, AVI:n, kunnan kaavoittajan ja ympäristösuojelutoimen edustajan sekä Uudenmaan ELY-keskuksen edustajat. Neuvottelussa keskusteltiin muun muassa hankealueen kaavoituksesta, luvituksesta ja kirjoverkkoperhosen suojelun vaikutuksesta hankkeeseen.

2. ARVIINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu Sipoon Sanomat, Vantaan Sanomat, Keski-Uusimaa ja Östnyland -lehdissä.

Arviointiselostus on kuulutettu ja ollut nähtävillä 9.11.2016-5.1.2017 seuraavissa paikoissa:

Sipoon kunta, Kuntalan Info, Iso Kylätie 18, 04130 Sipoo
Vantaa-info, Korso, Lumo, Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa
Keravan kaupungin kirjasto, Paasikivenkatu 12, 04201 Kerava

Internetissä: www.ymparisto.fi/rudusbastukarssipooYVA

Lisäksi hankkeesta vastaava perusti hankkeen YVA-menettelylle omat internet-sivut (www.rudus.fi/yva-hankkeet) ajankohtaisista asioista tiedottamista varten.

Palautteen antamiseen oli mahdollisuus konsultin ylläpitämän karttapalvelun kautta.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus tiistaina 22.11.2016 klo 18.00-20.00 Talman koulussa, Satotalmantie 11, 04240 Talma.

Viranomaisyhteistyötä varten hankkeelle perustettiin ohjausryhmä ja lähialueen asukkaille järjestettiin työpajatilaisuus.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Sipoon kunnalta, Vantaan kaupungilta, Keravan kaupungilta, Porvoon kaupungin terveydensuojelujaostolta, Keski-Uudenmaan ympäristökes-

kukselta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta, Porvoon museo/Itä-Uudenmaan maakuntamuseolta, Gamsu Oy:ltä ja Inex Partners Oy:ltä.

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle kuusi lausuntoa ja viisi mielipidettä. Yhdessä mielipiteessä oli 118 allekirjoittajaa. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/rudusbastukarssipooYVA.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Yleistä

Todettiin, että hanke on laajuudeltaan ja kestoltaan mittava kokonaisuus, jonka odotetaan kestävän kymmeniä vuosia. Toiminnan mahdollisesti aiheuttaman häiriön asutuksen ja loma-asutuksen näkökulmasta voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvää.

Alueelle vastaanotettavien ylijäämämaiden vastaanotto ja maiden sisältämät mahdolliset haitta-aineet saattavat aiheuttaa ympäristövahinkoa. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota muualta tuotavan ylijäämämaan tarpeellisuuteen hankkeen kannalta.

Hankevaihtoehdot ja vaikutusalueen rajaus

Arviointiselostuksessa on selvitetty kattavasti hankkeen toteuttamisvaihtoehdot. Vaihtoehtoja kehitettiin YVA-menettelyn aikana ja suunnittelua vietiin eteenpäin ottamalla huomioon muun muassa kirjoverkkoperhosen suojelukeinot hankealueella.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Hanke voi alentaa kaivojen vedenpinnan korkeutta ja aiheuttaa talousvesikaivojen kuivumista. Kaivoissa voi aiheutua murtumia räjäytysten vaikutuksesta. Louhinta voi aiheuttaa myös vähäistä pohjaveden samentumista ja räjähteistä voi kulkeutua tyyppiyhdisteitä kalliopohjaveen. Lisäksi täyttömaan sijoittaminen louhokseen voi aiheuttaa vaikutuksia kalliopohjaveden laatuun.

Talousvesikaivojen tarkkailun on oltava kattavaa ja toimenpiteiden talousveden laadun ja riittävyyden turvaamiseksi on oltava riittäviä. Mahdollinen vedensaatavuusongelma tulee ratkaista ennakoivasti. Mikäli riskinä on talousveden saannin tai käytön vaarantuminen eikä korvaavaa veden saantia ole nopeasti saatavissa, ei hanketta tule toteuttaa lainkaan.

Luontovaikutukset

Todettiin, että hankkeen vaihtoehtojen kehittämisessä otettiin huomioon kirjoverkkoperhosen suojelukeinot hankealueella.

Meluvaikutukset

Kaikki vaihtoehdot lisäävät melua hankealueen ympäristössä ja kaikissa vaihtoehdoissa meluavin tilanne on osa-alueen C louhinta. F-alueen louhinta pidentää meluvaikutuksen kestoa huomattavasti.

Nykytilanteen melutasoja ei ole kuvattu ja on vaikeaa arvioida, minkälaisista muutosta melutasoissa hankkeen toteuttaminen tarkoittaisi nykytilanteeseen verrattuna. On kyseenalaista, olisiko vaikutuksen merkittävyys enää kohtalainen, jos melutaso useilla asuinkiinteistöillä olisi koko päiväajan ohjearvon tuntumassa. Muistutettiin, että myös ohjearvojen alle jäävät melutasot voivat aiheuttaa terveys- ja viihtyvyyshaittaa. Osa asukkaista kokee jo nykyisestä toiminnasta aiheutuvan meluhaittaa.

Korostettiin, että hankkeen toteuttaminen edellyttää tehokkaita meluntorjuntatoimenpiteitä ja tarkkailua. Ympäristölupavaiheessa on välttämätöntä tehdä tarkempi meluselvitys ja meluntorjuntasuunnitelma sekä asettaa tarkkailuveloitteet melun mittaamiselle. Meluselvityksessä tulee ottaa huomioon myös melun mahdollinen impulssimaisuus sekä alueen muiden melulähteiden vaikutus.

Tärinävaikutukset

Kaikissa muissa vaihtoehdoissa paitsi vaihtoehdossa 0 tärinän ja ilmanpaineaallon vaikutusalue laajenee kattamaan useita asuinrakennuksia. Selostuksessa esitettyjä lähimpien rakennusten katselmusta ja tärinämittauksia pidettiin tarpeellisina ja katsottiin, että niille tulisi asettaa lupaehdot ympäristöluvassa.

Ilmanlaatuvaikutukset

Toiminnan pölypäästöt kasvavat kaikissa vaihtoehdoissa, mutta leviämislaskelmien perusteella toiminta ei todennäköisesti vaikuta lähiasukkaiden viihtyvyyteen eikä heikennä ilmanlaatua merkittävästi tai aiheuta terveydellistä haittaa. Tuulisella säällä kuiva hienojakoinen pöly voi levitä muutaman sadan metrin alueelle. Pölyn leviämismallinnuksen perusteella raja-arvopitoisuudet voivat ylittyä noin 100 - 200 metrin etäisyydellä murskauskalusteista.

Pidettiin tarpeellisena, että ympäristöluvassa edellytetään laadittavaksi pölypäästöjen hallinta- ja seurantasuunnitelma jo toiminnan aloitusvaiheessa. Pölypäästöjä on tarpeen säännöllisesti aistinvaraisesti tarkkailla lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja tarvittaessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi. Mittaukset ovat tarpeen, jos pölyhaittoja ei saada hallintaan tai haitta jatkuu pitkään tai toistuu useasti. Osa asukkaista kokee jo nykyisen toiminnan aiheuttavan pölyhaittaa.

Vaikutukset maankäyttöön

Vastustettiin Bastukärin eteläistä tieyhteyttä ja vaadittiin, että Bastukärin logistiikka-alueen laajennus etelään poistetaan kunnes asia on tutkittu kunnolla. Todettiin, että ilman selvityksiä ja ilman Vantaan kaupungin kanssa käytyjä keskusteluja maakuntakaavaehdotuksen Bastukärin aluerajaus on laajennettu ulottumaan eteläpuoliselle maantielle 1521

asti (Jokivarrentie / Sipoontie). Tästä liikennöinti VT4:lle tapahtuisi jo rakennetun Nikinmäen pientaloalueen läpi.

Vaikutukset kulttuuriperintöön ja maisemaan

Sipoon kunnan arkeologisen kulttuuriperinnön inventointitietojen perusteella hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain tarkoittamia ja rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä.

Selostuksessa vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu asianmukaisesti. Katsottiin, että hankealueella tai sen välittömässä lähiympäristössä ei ole sellaisia arvokkaita maisemakohteita, näkymiä tai historiallisia arvoja, joihin hankkeella olisi maisemakuvaa heikentävää vaikutusta.

Vaikutukset liikenteeseen

Arvioinnin epävarmuustekijöihin voidaan lukea hankkeen ajallisesti pitkä kesto. Vantaata lähimmälle osa-alueelle tulisi toimintaa vasta 30 vuoden kuluttua. Osin tämän takia mahdollisen eteläisen liittymän vaikutuksia esimerkiksi liikennemelun näkökulmasta Jokivarrentielle/ Sipoontielle ei ole pystytty kunnolla arvioimaan. Arvioinnissa ei ole otettu huomioon alueen tuottaman liikenteen suuntautumisen mahdollisia muutoksia Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien kehittyessä. Katsottiin, että hankkeen edetessä on hyvä seurata alueen liikennemäärien muutoksia ja kehittymistä myös yhteisvaikutusten osalta.

Todettiin, että Jokivarrentielle tulisi rakentaa kevyen liikenteen väylä liikenneturvallisuuden parantamiseksi ennen kuin hankkeen raskasta liikennettä ohjataan sitä kautta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Todennäköisesti hankkeeseen liittyy haittavaikutuksia, jotka eivät välttämättä ylitä terveysvaikutukselle asetettuja ohjearvoja, mutta voivat kuitenkin aiheuttaa viihtyvyyden heikkenemistä ihmisten asuin- ja elinympäristössä. Jatkovana ja vahvana koettu viihtyvyyshaitta saattaa vaikuttaa haitallisesti ihmisen terveyteen.

Korostettiin tiedottamisen ja yhteistyön tärkeyttä hankkeeseen liittyviin muutoksiin liittyen. Riittävä tiedottaminen ja avoin vuorovaikutus ovat erityisesti tarpeen, koska hankkeen kesto on pitkä ja vaikutukset ympäristöön vaihtelevat riippuen hankkeen vaiheesta.

Talousveden saantiin liittyvillä vaikutuksilla on tärkeä osa arvioitaessa ihmisen terveyteen ja elinolosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä.

Yhteenveto mielipiteistä

Yleistä

Ruduksen suunnitelmat louhia ja myydä suuret määrät kiviainesta Bas-tukärristä näyttävät perusteettomilta. Toivottiin, että pitkäaikaisten haittojen estämiseksi toiminnan laajentaminen kiellettäisiin ja ajettaisiin nopeasti alas koko nykyinen toiminta.

Katsottiin, että pintamaiden määrästä ei ole tehty selvityksiä ja niiden määrät on arvioitu moninkertaisesti alakanttiin. EV-alueita ei ole tarkoitettu louhintaan tai maankaatopaikkatoimintaan. Mikäli EV-alueita on tarkoitus louhia, niin tämän tulee ilmetä myös asemakaavoista.

Vaadittiin, että muun aineksen kuin kierrätysbetonin tuontia ja kierrätystä ei alueella sallita lainkaan. Kiviaineksen louhinta ja jalostus VE 3 -suunnitelman mukaan tuo jo kestämatöntä haittaa lähialueille pitkälle tulevaisuuteen.

Hankevaihtoehdot

Edellytettiin, että vaihtoehdossa VE 3 maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaista menettelyä on noudatettava ja käytettävä parhaita mahdollisia teknisiä ja muita menetelmiä toiminnan ympäristölle aiheuttamien haittatekijöiden vähentämiseksi.

Vastustettiin vaihtoehtoja VE 4 ja VE 4+, koska niissä alue laajenee F-alueelle. Toisin kuin selostuksessa on esitetty, tuovat YVAN tulokset selvästi esille sen, että vaihtoehdot VE 4 ja VE 4+ ovat selvästi huonompia kuin vaihtoehto VE 3. Osa-alueelle F menemisestä syntyvät haitat luontoympäristölle, ekologiselle yhteydelle, kaavoitukselle ja asutukselle ovat kertaluokkaa suuremmat kuin vaihtoehdossa VE 3.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Syvälouhinta sisältää merkittäviä riskejä pohjavesien pysyvyyden suhteen. Pohjavesien purkautuminen louhoksen kautta voi kuivattaa porakaivoja laajalta alueelta. Bastukärrin alueella on SOK:n suurvarasto, jolla on mittava lämpökaivojärjestelmä ja Nikinmäen taaja omakotialue voi olla vaarassa menettää porakaivojen vesitaseen.

Katsottiin, että mikäli Keuksuolle toteutetaan suunnitellut patorakenteet ja rakennetaan kirjoverkkoperhoselle uusi keinotekoinen asuinalue, niin Keuksuon luontoarvot eivät enää säily.

Luontovaikutukset

Pidettiin hyvänä, että ohjelmavaiheen jälkeen on tehty metsä- ja perhosselvityksiä. Erityisesti kirjoverkkoperhosesta on tehty paljon lisätutkimuksia. Keuksuon alueen suojeluun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Melu-, värinä- ja ilmanlaatuvaikutukset

Tehtävissä meluselvityksissä on otettava huomioon myös Pohjois-Nikinmäen alue. Toiminnan pitkäkestoisuuden vuoksi meluntorjuntaan on kiinnitettävä huomiota. Vaadittiin, että jatkuva taustamelu voi olla keskimäärin 45 dB tasolla. Toiminnan alkaessa melua on mitattava ja tulosten perusteella meluntorjuntaa on tehostettava tarvittaessa. Räjätysreikien porauksessa on käytettävä vaimennettuja porayksiköitä ja koteloituja puomeja. Rikotus on tehtävä louhoksen yhteydessä alimmalla ottotasolla. Meluvallit on sijoitettava mahdollisimman tehokkaasti ja ne on rakennettava ennen toiminnan aloittamista.

Poravaunut tulee varustaa pölynerotinlaitteilla/koteloiduilla puomeilla. Murskauslaitteet tulee koteloida ja myös vesikastelua tulee käyttää pölyhaittojen minimoimiseksi.

Todettiin, että siirrettävät murskaamot suurlouhintatyömaalla eivät ole BAT-periaatteen mukaisia. Kiinteä murskauslaitos, joka sijaitsee kaivannossa ja koteloidaan voi olla BAT-periaatteiden mukainen murskaamo, jolla melu voidaan saada selvästi alle ohjearvojen. Tämä on tärkeää vuosikymmeniä kestäväällä louhintatyömaalla.

Lähialueen asuinrakennukset sijaitsevat vallitsevien lounaistuulien alapuolella ja kun louhinnan kesto on pitkäaikainen, on perusteltua määrätä suojaetäisyydeksi 500 metriä.

Vaikutukset maankäyttöön

Katsottiin, että voimassaolevan maakuntakaavan mukaan alueella ei ole merkintää kivenottoa varten. Vireillä olevassa 4. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa kyseinen alue on merkitty LOG-merkinnällä logistiikka-toimintojen alueeksi ja suunniteltu toiminta on LOG-merkinnän vastainen. Todettiin, että louhinta on mahdollista vain Sipoon yleiskaavan mukaisella TP-alueella. MTH-alueella on vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sallittu. F-alueella ei ole asemakaavaa.

F-alue sijoittuu liian lähelle Vantaan Nikinmäen asemakaavoitettua omakotialuetta. Taajaan asuttu Pohjois-Nikinmäen alue on erityismerkitty kaavassa hiljaiseksi alueeksi. Vaadittiin F-alueen poistamista hankekokonaisuudesta.

Vaikutukset liikenteeseen

Suunniteltu toiminta lisää raskasta liikennettä, joka aiheuttaa melun, pölyn ja muiden haittojen merkittävää kasvua. Suunniteltua väliaikaista tietä Jokivarrentielle ei tule toteuttaa lainkaan. Tieyhteys on rakennettava Sipoon asemakaavan mukaisesti ja siinä järjestyksessä kun sen juridinen toteutus on mahdollista.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Hanke vaikuttaa kielteisesti lähialueella asumiseen ja haittaa suositun kuntoradan käyttöä. Ympäröivän alueen virkistyskäyttö edellyttää, että melu- ja pölyhaitat pysyvät kohtuullisina.

Katsottiin, että Muraus-asetus ei sellaisenaan kelpaa tässä hankkeessa määrittämään toiminta-aikoja. Erityisesti häiritsevän meluhaitan vuoksi vaadittiin toiminta-aikoja mitoitettavan kohtuullisiksi.

Yhteisvaikutukset

YVAN heikko kohta on yhteisvaikutusten arviointi. Lähiseudulla on paljon maa-aineshankkeita ja kaavoituksen osalta keskeneräisiä maankäyttösuunnitelmia, jotka vaikuttavat muun muassa alueen liikennemääriin.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Sipoon Bastukärin kiviainestointojen arviointiselostus täyttää YVA-asetuksen 10 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset. Arviointiselostus on asianmukaisesti käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla ja siinä on otettu suunnitteluvaiheeseen nähden riittävästi huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta 28.5.2015 antamassa lausunnossa esittämät täydennystarpeet.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys hankkeen ympäristövaikutuksista ja suositukset jatkosuunnittelussa ja lupamenettelyissä huomioon otettavista seikoista sekä vaihtoehtojen toteutettavuudesta. Lausunto perustuu arviointiselostukseen, siitä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijoiden antamiin tietoihin.

Hankkeen kuvaus

Arviointiselostus on selkeä ja havainnollinen. Hanke tulee täsmenty-mään jatkosuunnittelun edetessä ja lisäselvitysten valmistuttua. Hanke on kuvattu riittävän yksityiskohtaisesti suunnitteluvaihe huomioon ottaen.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomainen toteaa, että vaihtoehtojen vertailu on esitetty suunnitteluvaihe huomioon ottaen riittävän selkeästi. Hankkeeseen liittyvissä maastokartoituksissa todettiin hankealueelta tiukasti suojellun kirjoverkko-koperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden turvaamiseksi vaihtoehtoja kehitettiin ottamalla huomioon kirjoverkko-koperhosen suojelu- ja seurantasuunnitelma hankealueen ympäristössä.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Selostuksessa on järjestelmällisesti arvioitu hankkeesta aiheutuvat vaikutukset. Arviointikehikon avulla on arvioitu hankkeen aiheuttaman vaikutuksen suuruus ja vaikutuskohteen herkkyys ja näiden perusteella vaikutusten merkittävyys kunkin vaikutuksen osalta. Tulokset on koottu yhteenvetotaulukoihin.

Ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella hankkeen merkittävimmät haittavaikutukset ovat melu, pöly, tärinä sekä ihmisten elinoloihin ja luontoon kohdistuvat vaikutukset. Selostuksessa arviointi on kohdistettu hankkeen kannalta keskeisiin vaikutuksiin ja arvioidut asiat on tuotu pääosin selkeästi esille. Yhteysviranomainen tuo kuitenkin esille seuraavia seikkoja, jotka olisivat parantaneet arviointiselostuksen laatua.

Yhteenvetotaulukoista ei käy riittävän selkeästi ilmi hankkeen kokonaisvaikutusten merkittävyys eikä eri vaihtoehtojen erot vaikutusten merkittävyydessä. Yhteysviranomainen korostaa, että erityisesti ihmisten elinoloihin kohdistuvissa haitallisissa vaikutuksissa hankkeen laajuudella ja kestolla on suuri merkitys.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Hankealueen pohjois- ja eteläpuolella vedenhankinta on yksityiskaivojen varassa. Suunniteltu toiminta voi alentaa kaivojen vedenpinnan korkeutta ja aiheuttaa talousvesikaivojen kuivumista. Yhteysviranomaisen edellyttää, että talousvesikaivojen tarkkailulla on varmistettava talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen. Mahdollinen vedensaatavuusongelma tulee ratkaista ennakoivasti.

Louhinta voi aiheuttaa pohjaveden samentumista ja räjähteistä voi kulkeutua tyyppiyhdisteitä kalliopohjaveteen. Arviointiselostuksessa esitetyn lisäksi yhteysviranomaisen korostaa, että betonimurskeen läjittäminen louhokseen ja betonimurskealueelta tulevat valumavedet kohottavat huomattavasti veden pH:ta.

Vaikutukset pintavesiin ja kalastoon

Hankkeen vaikutukset alueen pintavesiin on selvitetty hyvin ja perusteellisesti. Myös vesien nykytila on kuvattu hyvin, ja pohjaeläimistöä ja kalastosta on tehty nykytilaselvityksiä. Yhteysviranomaisen pitää tarpeellisena pintavesiin ja kalastoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi esitettyjä laskeutusallas- ja biosuodatuskäsittelyitä.

Hankkeen toteutusvaiheessa on tarpeen tehdä pintavesien sekä kala- ja pohjaeläintarkkailua. Lisäksi hulevesien käsittelyn toimivuutta tulee seurata hankkeen aikana.

Luontovaikutukset

Hankealueella on YVA-ohjelmalausunnon edellyttämällä tavalla täydennetty luontoselvityksiä erityisesti suojeltujen perhosten ja metsäisten luontokohteiden osalta.

Vaihtoehdoissa VE 3-VE 4+ hankealueella esiintyy METSO-kriteerit täyttäviä kohteita ja vaihtoehdoissa VE 4 ja VE 4+ lisäksi metsälain 10 §:n kohteita. Vaihtoehdoissa VE 3-VE 4+ hankkeen haitalliset vaikutukset kohdistuvat myös maakunnallisesti merkittävään ekologiseen yhteyteen. Hankealue muuttuu laajasta metsäalueesta teollisuusalueeksi ja vaikutusalueen maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kohteiden luontoarvot heikentyvät tai häviävät.

Hankealueella on luontodirektiivin liitteen IV a lajeihin kuuluvan kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49.1 §:n nojalla kielletty. YVA-selostuksen liitteenä on suojelu- ja seurantasuunnitelma kirjoverkkoperhosen elinolojen parantamisesta hankealueen ympäristössä. Toteuttamalla suunnitelmassa esitetyt toimenpidesuosituksukset ja osoittamalla seurannalla niiden toimivuus, voidaan turvata kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyminen alueella pitkällä aikavälillä. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan näin toimien ei ole tarpeen hakea luonnonsuojelulain 49.3 §:n poikkeuslupaa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiseksi ja heikentämiseksi.

Vaikutukset Sipoonjoen Natura-alueeseen on arvioitu asianmukaisesti. Natura-arvioinnin tarveharkinta osoittaa, että hanke ei merkittävästi hei-

kennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, kun toteutetaan hulevesien hallinta ja käsittely tehokkaasti ja riittävässä laajuudessa. Huomiota on kiinnitettävä sekä hankealueelta tulevan kiintoaineksen laskeuttamiseen tasausaltailla että liukoisten yhdisteiden pidättämiseen biosuodatuksen avulla.

Meluvaikutukset

Hankkeen vaikutukset alueen melutasoihin on selvitetty pääosin hyvin. Selvityksen perusteella hankkeen meluarvot eivät ylitä lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa annettuja ohjearvoja tai ylitykset ovat vähäisiä. Selvityksessä jää kuitenkin epäselväksi se, kuinka suuri melutilanteen muutos on eri kohteissa hankkeesta johtuen. Lisäksi selvityksessä olisi ollut hyvä ottaa paremmin huomioon erityisesti viihtyisyyden osalta se, että hankkeen kokonaiskesto on asukkaiden kannalta merkittävä.

Meluselvitystä olisi tullut parantaa myös esittämällä BAT-tasoisien meluntorjunnan vaikutukset melutasoihin erityisesti niissä tilanteissa, joissa keskiäänitaso altistuvissa kohteissa ylittää tai on lähellä melun ohjearvoja (993/1992).

Meluvaikutusten merkittävyyden arviointi on selostuksessa onnistunut myös yleisellä tasolla hyvin. Tosin koko aluetta koskevana se voi jättää ottamatta huomioon sellaisia kohteita, joiden kannalta melutasojen muutos on yleistä merkittävämpi. Tällaiset kohteet olisi ollut hyvä nostaa esiin.

Tärinävaikutukset

Hankkeen tärinävaikutuksia on selvitetty riittävästi ja selvityksessä on otettu huomioon myös ilmanpaineaallon vaikutus. Tärinän merkittävyyden arvioinnissa on hankkeen keston aiheuttama alueen viihtyisyyden väheneminen jäänyt kuitenkin vähäiselle huomiolle.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Hankkeen aiheuttamat pölyvaikutukset on selvitetty hyvin. Pölyselvityksessä on keskitytty selvittämään pääasiassa pölyn mahdollisia terveysvaikutuksia. Koska asutus tai muut pölylle altistuvat kohteet sijaitsevat kohtuullisen kaukana kiviainestoiminnasta jäävät pitoisuudet ja pölyn terveysvaikutukset hankkeessa vähäisiksi. Myös pölyselvityksessä olisi tullut ottaa huomioon paremmin hankkeen pitkä toteutus aika.

Vaikutukset maankäyttöön

YVA-selostuksessa on kuvattu alueella ja sen läheisyydessä voimassa olevia maakuntakaavoja. Niihin olisi ollut hyvä lisätä Keravan puolella voimassa oleva Uudenmaan maakuntakaava, jossa esitetty virkistysalue on kuitenkin asiallisesti otettu huomioon YVA-selostuksessa.

Oikeusvaikutteisessa Sipoon yleiskaavassa 2025 hankealue sijoittuu pääosin työpaikka-, teollisuus- ja varastoalueelle (TP), jonka alueella muun muassa alueen tasaaminen maa-aineksenotolla loppukäytön vaatimuksia vastaavaksi on sallittua. Hankkeen eteläosa sijoittuu haja-asutusalueelle (MTH), jolla maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentami-

nen on sallittu. Ottaen huomioon yleiskaavan yleispiirteisyys sekä maakuntakaavojen tavoitteet alueen maankäytölle, on suunniteltu toiminta oikeusvaikutteisen yleiskaavan näkökulmasta toteuttamiskelpoista.

Hankealueen osa-alue B sijoittuu voimassa olevan Bastukärr I -asemakaavan (muutettu osin Bastukärr III -asemakaavalla) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T-2) ja suojaviheralueelle (EV-1). Suojaviheraluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan maisemointitoimenpiteet on sallittu alueella. Lisäksi kaavan yleisten määräysten mukaan toteutussuunnittelussa on asemakaavamääräysten lisäksi noudatettava alueelle laadittuja lähiympäristön suunnitteluohjetta sekä pinta- ja hulevesisuunnitelmaa.

Kaavaselostuksen mukaan nyt kyseessä oleva, aukeata maatalousmaisemaa rajaava metsäinen itärinne ja lakialue säilytetään rakentamattomina. Lisäksi selostuksesta on luettavissa, että nyt kyseessä oleva suojaviheralue on muodostettu ympäröivän maatalousmaiseman reunalueiden säilyttämiseksi. Lähiympäristön suunnitteluohjeessa on edellytetty metsänhoitosuunnitelman laatimista säilyville metsäalueille ja suojavyöhykkeille sekä kehitettäville ja metsitettäville reunavyöhykkeille.

Kokonaisuutena kaavamääräys ja selostuksen kuvaukset on tulkittavissa siten, että asemakaavassa osoitettu suojaviheralue (EV-1) tulee säilyttää maisemallisista syistä suojavyöhykkeenä. Näiltä osin louhinnan ulottaminen suojaviheralueelle on ristiriidassa asemakaavassa esitetyn kanssa.

Gasumin maakaasuputken läheisyyden vuoksi hankkeessa on otettava huomioon se, mitä maakaasun käsittelyn turvallisuusasetuksessa (MKA 551/2009) säädetään muun muassa louhinta- ja räjäytystöiden suorittamisesta maakaasuputkiston läheisyydessä.

Suurin osa hankealueesta sijoittuu alueelle, jolle ollaan laatimassa Bastukärr II -asemakaavaa. Bastukärr II -asemakaavasta on esitetty YVA-selostuksessa kaavaluonnos, jossa alueelle on osoitettu muun muassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, suojaviheralueita ja katuysteys. Kaavaluonnos antaa riittävän kuvan alueelle tavoitellusta maankäytöstä. YVA-selostuksessa yksityiskohtaisesti kuvattu epävirallinen kaavaehdotus ei sen sijaan ole ollut julkisesti nähtävillä, ja epävirallisen kaavaehdotuksen esittäminen voi antaa harhaanjohtavan kuvan kaavan jatkovalmistelun reunaehdoista.

Hankealueen eteläisin osa-alue F sijoittuu Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetylle logistiikka-alueelle (LOG). Hankealueen maankäyttöä ohjaa vaihemaakuntakaavan hyväksymisen jälkeenkin oikeusvaikutteinen Sipoon yleiskaava 2025, mutta maakuntakaavaan esitetty logistiikka-alue tukee nyt kyseessä olevan hankkeen tavoitteita maaston tasaamisesta.

YVA-selostuksessa on hyvin tunnistettu, että alueen länsipuolen virkistysalueet ja -yhteydet ovat keskeinen huomioon otettava yhdyskuntarakenteellinen ja kaavallinen seikka. Vaikutukset on tästä näkökulmasta asiallisesti arvioitu.

Hankealueen lounaispuolelle jäävä Pohjois-Nikinmäki sijaitsee Vantaan kaupungin alueella, mutta selostuksessa ei ole esitelty Vantaan kaupungin yleiskaava- tai asemakaavatilannetta. Itse asuinalue on kuitenkin otettu huomioon arviointiselostuksessa. Yleiskaavaa varten laaditussa selvityksessä (Suomen ympäristö 748) on osa Pohjois-Nikinmäkeä esitetty hiljaiseksi koettuna alueena. Pohjois-Nikinmäen alueella voimassa olevissa yleis- ja asemakaavoissa ei kuitenkaan ole esitetty hiljaisia alueita tai niitä koskevia määräyksiä.

Keravan kaupunki on valmistellut yleiskaavan muutosta ja valtuusto on 7.11.2016 hyväksynyt Keravan yleiskaavan 2035. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös naapurikuntien mahdollisesti muuttunut kaavatilanne.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Eri vaihtoehtojen vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan on arvioitu riittävällä tarkkuudella.

Liikennevaikutukset

Arvioinnin mukaan hankkeen synnyttämä raskaan liikenteen kasvu on kohtalaisen suurta. Lähitieverkolle ennustetaan liikenteen yleisen kasvun olevan niin voimakasta, että tieverkolle on tehtävä parantamistoimenpiteitä riippumatta siitä missä laajuudessa hanke toteutuu. Itse hankkeen vaikutukset ovat kokonaisuudessa vähäisiä. Hankealueella ei ole merkittäviä häiriintyviä kohteita. Alueella sijaitsevat toiminnot, muun muassa Inex Partnerin logistiikka-alue, synnyttävät jo merkittävän määrän raskasta liikennettä.

Yhteysviranomaisen korostaa, että hankkeen toteuttaminen ei saa vaarantaa liikenneturvallisuutta. Erityisesti Keravantiellä (maantie 148) raskaan liikenteen tarpeet, kuten liittymät ja valo-ohjaus, tulee ottaa huomioon maankäytön kehittymisen mukaan. Jokivarrentiellä (maantie 1521) on tunnistettu tarve kevyen liikenteen väylälle ja jalankulku- ja pyöräilyväylän tiesuunnitelma on lähdössä hyväksymiskäsittelyyn Liikennevirastoon.

Liikennöinti hankealueelta tapahtuu alkuvaiheessa Keukuontien liittymästä Keravantielle (maantie 148) ja edelleen Lahdenväylälle (valtatie 4). Hankealueelta on matkaa moottoritielelle noin kolme kilometriä. Etelään suuntautuvan työmaantien valmistuttua osa liikenteestä voi suuntautua sitä kautta Jokivarrentielle (maantie 1521). Tilapäinen tie on tarkoitus toteuttaa lähivuosina palvelemaan kaava-alueen liikennettä.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Vuosikymmeniä jatkuessaan kiviainestoiminnan aiheuttamat haitalliset vaikutukset ilmentyvät erityisesti alueen viihtyisyyden vähenemisenä. Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutusten arvioinnissa olisi pitänyt enemmän painottaa ihmisten hyvinvointiin kohdistuvia vaikutuksia.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kiviaineshankkeen toteuttaminen ja työpaikka-alueen laajentaminen vahvistavat alueelle jo kohdistuvia melu-, värinä-, pöly- ja muita kielteisiä vaikutuksia luontoon ja ihmisten elinoloihin.

Vaikutusten seuranta

Selostuksessa on esitetty ehdotus hankkeen vaikutusten seurannasta. Yksityiskohtaiset seurantaohjelmat laaditaan lupamenettelyssä.

Osallistuminen ja raportointi

Selostuksen nähtävillä olon aikana 22.11.2016 järjestettiin yleisötilaisuus Talman koululla, jossa paikalla olivat hankkeesta vastaavan, konsultin, Sipoon kunnan ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi seitsemän osallistujaa. Esittelytilaisuudessa keskusteltiin muun muassa kaa-voituksesta, melumallinnuksesta yhteisvaikutusten osalta, YVA-menettelyn kestosta, kirjoverkkoperhosen suojelutoimien vaikutuksista hankkeen vaihtoehtoihin, meluntorjunnasta ja melumittauksista, viranomaisten tiedonkulusta ja valvonnasta, louhintatasoista, hankkeen vaikutuksista porakaivoihin ja maalämpökaivoihin sekä mahdollisista korvauksista. Lisäksi nousivat esille kysymykset Keukuon vesitasapainon vaarantumisesta ja hulevesien hallinnasta. Kritisoitiin sitä, että asukkaiden esittämiä mielipiteitä ei ole otettu huomioon selostuksessa.

Viranomaisyhteistyötä varten hankkeella on ollut ohjausryhmä ja hankkeesta järjestettiin työpajatilaisuus lähialueen asukkaille.

Arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä internetissä Uudenmaan ELY-keskuksen YVA-sivuilla ja hankkeesta vastaavan internet sivuilla. Palautteen antamiseen oli mahdollisuus myös karttapalautepalvelun kautta.

ELY-keskus toteaa, että arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi osallistumisjärjestelyt. Laadittu ympäristövaikutusten arviointi on ollut avointa ja arvioinnissa on annettu riittävät ja monipuoliset osallistumismahdollisuudet.

5. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET JATKOVALMISTELUUN

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostus on asianmukaisesti laadittu ja se on YVA-vaihe huomioon ottaen riittävä.

Vuosikymmeniä jatkuessaan kiviainestoiminnan vaihtoehdoilla VE 3-VE 4+ on todennäköisesti pitkäaikaisia haitallisia vaikutuksia, jotka ilmentyvät erityisesti lähialueen asukkaiden viihtyisyyden vähenemisenä. Jatkovalmistelussa tulee korostaa haittojen minimoimista ja esittää miten selostuksessa esitetyt vaikutusten lieventämiskeinot on otettu huomioon. Lupavaiheessa on syytä esittää tekniset ja toiminnalliset keinot, joilla erityisesti melun-, pölyn- ja värinän haitallisia vaikutuksia vähennetään mahdollisimman tehokkaasti. Yhteysviranomainen korostaa, että meluselvitystä tulee parantaa selvittämällä kuinka suuri hankkeen aiheuttama melutilanteen muutos on eri kohteissa ja esittämällä BAT-

tasaisen meluntorjunnan vaikutukset melutasoihin erityisesti niissä tilanteissa, joissa keskiäänitaso altistuvissa kohteissa ylittää tai on lähellä melun ohjearvoja. Myös pölyntorjunnasta tulee huolehtia BAT-tasoisesti. Tärinävaikutusten vähentämisessä oleellista on räjäytysten pitäminen kooltaan kohtuullisina.

Lisäksi tulee laatia yksityiskohtaiset vaikutusten seurantaohjelmat. Asukkaille tiedottaminen hankkeen etenemisestä ja räjäytyksistä on tärkeää.

Talousvesikaivojen tarkkailulla on varmistettava talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen. Mahdollinen vedensaatavuusongelma tulee ratkaista ennakoivasti. Vesijohtoverkoston rakentaminen alueelle on vaihtoehto vedenjakelun varmistamiseksi.

Hanke ei merkittävästi heikennä Sipoonjoen Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, kun hulevesien hallinta ja käsittely toteutetaan tehokkaasti. Pintavesiin ja kalastoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi esitetyt laskeutusallas- ja biosuodatuskäsittelyt ovat tarpeellisia.

Kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyminen alueella voidaan turvata toteuttamalla kirjoverkkoperhosen suojelu- ja seurantasuunnitelmassa esitetyt toimenpidesuosituksukset. Mikäli seuranta osoittaa, että suositellut toimenpiteet johtavat toivottuun tulokseen, ei ole tarpeen hakea luonnonsuojelulain 49.3 §:n poikkeuslupaa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiseksi ja heikentämiseksi.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että louhinnassa ja räjäytyksissä on otettava huomioon maakaasuputken läheisyys. Osa-alueella B louhinnan ulottaminen suojaviheralueelle on ristiriidassa asemakaavassa esitetyn kanssa.

Hankkeen toteuttaminen ei saa vaarantaa liikenneturvallisuutta. Erityisesti Keravantiellä liittymät ja valo-ohjaus sekä muut raskaan liikenteen tarpeet tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Jokivarrentiellä on tunnistettu tarve kevyen liikenteen väylälle.

Yhteysviranomaisen katsoo, että kokonaisvaikutusten osalta selvästi haitallisimmat vaihtoehdot ovat VE 4+ ja VE 4. Vaihtoehdoissa VE 4+ ja VE 4 F-alueen louhinta lisää hankealueen laajuutta ja pidentää haitallisten vaikutusten kestoa huomattavasti. F-alueen täytön vaikutukset pohjavesien laatuun ja talousveden riittävyyteen ovat myös todennäköisesti suuremmat kuin vaihtoehdossa VE 3. Osa-alueella B sijaitseva säilytettävä suojavihervyöhyke heikentää vaihtoehdon VE 3 täysimittakaavainen toteuttamista.

6. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Uudenmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja tiedon lausunnosta mielipiteen esittäjille.

Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/rudusbastukarssipooYVA.

Uudenmaan ELY-keskus lähettää kopiot arviointiselostuksesta saamiinsa lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/rudusbastukarssipooYVA.

Johtava asiantuntija

Eija Lehtonen

Ylitarkastaja

Leena Eerola

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

LIITE

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Arviointiselostuksesta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (14-23 henkilötyöpäivää) 11 000 euroa.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki, 468/1994)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1554/2016) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2017.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.